

POSTAVME SE NA STRANU DĚTÍ

ŠÁRKA ŠPECIÁNOVÁ

PLNĚNÍ OZNAMOVACÍ POVINNOSTI

- **podezření** na týrání - oznámení orgánu sociálně - právní ochrany dětí (OSPOD)
- **vysoká míra jistoty**, že byl spáchán trestný čin týrání svěřené osoby – (zdravotník se hodnověrným způsobem toto dozví) - oznámení Policii ČR či státnímu zástupci

SPOLUPRÁCE S OSPOD

- **na výzvu OSPOD** jsou poskytovatelé zdrav. služeb povinni sdělit **bezplatně údaje potřebné pro poskytnutí sociálně - právní ochrany;** nedodržení lze uložit pokutu do 50000 Kč
- povinnosti zachovávat **mlčenlivost** podle zákona č. 372/2011 Sb. se **nelze dovolávat**, jestliže mají být sděleny údaje o **podezření** z týrání, zneužívání nebo ze zanedbávání péče o dítě
- při nesplnění této oznamovací povinnosti lze uložit pokutu do 50 000 Kč

SPOLUPRÁCE S OSPOD

- **poskytovatelé zdravotních služeb**, jsou **povinni oznámit** obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že **jde o děti, na které se sociálně-právní ochrana dětí zaměřuje**, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví
- při nesplnění této oznamovací povinnosti lze uložit pokutu do 50 000 Kč

NEPŘEKAŽENÍ TRESTNÉHO ČINU – 367 TZ

- Kdo se **hodnověrným způsobem dozví**, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin **vraždy, zabití, těžkého ublížení na zdraví, znásilnění, pohlavního zneužití, týrání svěřené osoby**, a spáchání nebo dokončení takového trestného činu **nepřekazí**, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.
- Kdo spáchá výše uvedený čin, **není trestný**, nemohl-li trestný čin překazit bez značných nesnází nebo aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo **trestního stíhání**.
- **Překazit** trestný čin lze i jeho **včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu**.

NEOZNÁMENÍ TRESTNÉHO ČINU - § 368 TZ

- Kdo se **hodnověrným způsobem dozví**, že jiný spáchal trestný čin **vraždy, těžkého ublížení na zdraví, týrání svěřené osoby**, a takový trestný čin **neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu**, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.
- Kdo spáchá čin uvedený výše, **není trestný**, nemohl-li oznámení učinit, aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo **trestního stíhání**.

TÝRÁNÍ SVĚŘENÉ OSOBY - § 198 TZ

- Kdo týrá osobu, která je v jeho péči nebo výchově, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.
- Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin zvlášt' surovým nebo trýznivým způsobem,
 - b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,
 - c) spáchá-li takový čin nejméně na dvou osobách, nebo páchá-li takový čin po delší dobu.

TÝRÁNÍ SVĚŘENÉ OSOBY – POJMY DEFINOVANÉ JUDIKATUROU

- **Zvlášt' surový způsob** je zlé nakládání pachatele s týranou osobou s výraznou mírou brutality, která se vymyká z rámce běžného u většiny trestných činů tohoto druhu (např. pálení rukou dítěte nad plamenem plynového sporáku, pálení žehličkou na břicho týrané osoby, opakované tlučení týrané osoby do modřin, které nejsou ještě zhojeny, apod.).
- **Zvláště trýznivým způsobem týrání** - oběť je vystavena bolestem na hranici snesitelnosti trvajícím třeba i po kratší dobu nebo sice méně intenzivním, ale zato uskutečňovaném po delší dobu.

KDY MÁ ZDRAVOTNÍK POVINNOST PŘEKAZIT A OZNÁMIT SPÁCHÁNÍ TRESTNÉHO ČINU TÝRÁNÍ SVĚŘENÉ OSOBY?

- Kdo se **hodnověrným způsobem** dozví, že jiný **připravuje nebo páchá** trestný čin týrání svěřené osoby – má **povinnost překazit** spáchání nebo dokončení takového trestného činu. Překazit trestný čin lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu.
- Kdo se **hodnověrným způsobem** dozví, že jiný **spáchal** trestný čin týrání svěřené osoby, má povinnost toto oznámit bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu.

V PŘÍPADĚ, ŽE SE TÝRÁNÍ NEPOTVRDILO, MŮŽE BÝT LÉKAŘ, KTERÝ UČINIL OZNÁMENÍ OSPOD, NÁSLEDNĚ NAŘČEN Z KŘIVÉHO OBVINĚNÍ?

- Jedná se o **podezření na** týrání, které lékaři oznamují OSPOD.
- Lékař má podezření na základě **vyhodnocení skutečností v době vyšetření dítěte** – toto je třeba náležitě **zdokumentovat ve zdravotnické dokumentaci**.
- V plnění oznamovací povinnosti **nelze spatřovat křivé obvinění** - trestného činu křivého obvinění se dopustí ten, kdo jiného lživě obviní z trestného činu, či kdo jiného lživě obviní z trestného činu v úmyslu přivodit jeho trestní stíhání.
- Navíc by se lékař musel **úmyslně** dopustit tohoto trestného činu.

V PŘÍPADĚ, ŽE SE TÝRÁNÍ NEPOTVRDÍ, MŮŽE LÉKAŘ NÉST NÁSLEDKY TOHO, ŽE V PRŮBĚHU DIAGNOSTICKÉHO PROCESU INDIKOVAL POTENCIÁLNĚ RIZIKOVÉ RADIOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ?

- V případě, že postup lékaře byl **lege artis**, nemůže čelit postihu. Tato situace se nijak neliší od indikací ostatních vyšetření.
- Radiolog a klinický lékař mají povinnost **poskytovat zdravotní služby na náležité odborné úrovni** - poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti.
- Pokud jsou tyto podmínky splněny, jedná se o **správný odborný postup**.

MOHOU BÝT ZÁKONNÍ ZÁSTUPCI PŘÍTOMNI BĚHEM RADIOLOGICKÉHO VYŠETŘENÍ DÍTĚTE S PODEZŘENÍM NA TÝRÁNÍ?

- Jde-li o nezletilého pacienta, **poskytovatel vyloučí**, má-li **podezření**, že je tento pacient zneužíván nebo týrán, popřípadě, že je ohrožován jeho zdravý vývoj, **přítomnost zákonného zástupce** při poskytování zdravotních služeb, pokud jde o **vyšetření za účelem vyloučení známek** týrání či zneužívání.
- **Starší děti** mohou **samy rozhodnout** o tom, že zákonný zástupce nemá být při jejich vyšetření přítomen - nezletilý pacient může požadovat, aby při poskytování zdravotních služeb nebyl přítomen zákonný zástupce, uvádí-li, že jde o osobu, která ho týrá nebo jinak zneužívá či zanedbává.

MOHOU ZÁKONNÍ ZÁSTUPCI ODMÍTNOUT, ABY JEJICH DÍTĚ PŘI PODEZŘENÍ NA TÝRÁNÍ PODSTOUPILO RADIOLOGICKÉ VYŠETŘENÍ?

- Radiologické vyšetření pro podezření na týrání **je možné provést** i v případě, že s ním **zákonní zástupci nedali souhlas**.
- Dle zákona o zdravotních službách lze nezletilému pacientovi poskytnout **neodkladnou péči bez souhlasu zákonného zástupce**, pokud je u něj **podezření na týrání, zneužívání či zanedbávání**.

DĚKUJI VÁM ZA VAŠI POZORNOST

- sarka.specianova@fl.cuni.cz